

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Novela zákonů o územních samosprávných celcích

Ministerstvo vnitra, 21. a 23. března 2023

Základní informace

Důvody předložení

- **Praktické aplikační zkušenosti z řešení naléhavých společenských problémů** (covid, tornádo na Moravě, rostoucí inflace)
- **Obsahově jde o zkušenosti MV i o náměty vzešlé z diskusí se zájmovými sdruženími samospráv (SMO, SMS, Asociace krajů, Sdružení tajemníků) i s jednotlivými představiteli obcí a krajů**

Termíny

- Mezirezortní připomínkové řízení: Ukončeno 3. 3. 2023, dne 20. 3. 2023 proběhlo vypořádání připomínek.
- Termín pro předložení vládě do 31. 3. 2023

Základní informace

Tematické zaměření novely

- **Společenství obcí** jakožto kvalifikovaný dobrovolný svazek obcí pro řešení určitých specifických úkolů
- **Změny v oblasti odměňování** (zejména automatická valorizace)
- **Možnost „operativního“ rozhodování v případě mimořádných situací** (rozhodování starosty, „zrychlené“ svolání zastupitelstva...)
- **Ostatní praktické změny** (zvýšení majetkových limitů pro povinné rozhodnutí zastupitelstva, úpravy vedení obce v době tzv. volebního mezidobí apod.)

Společenství obcí I.

Charakteristika:

- Specifická forma dobrovolného svazku obcí (nikoli samostatný typ právnické osoby)
- Postavení společenství obcí vzniká po splnění zákonných podmínek (další snímek) zápisem do rejstříku dobrovolných svazků obcí vedeného krajským úřadem

Úkoly společenství obcí:

- a) Zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území. Za tímto účelem vytváří **Strategii rozvoje společenství obcí**
- b) Zajištění zaměstnance, který bude jménem členské obce vykonávat správní činnosti (tzv. **létající úředník**)

Společenství obcí II.

Podmínky vzniku

- a) jehož členy je alespoň 15 obcí (*původně navrhováno 20*), nebo
  - b) alespoň tři pětiny všech obcí ze správního obvodu ORP, jestliže se v tomto správním obvodu nachází méně než 30 obcí
- *Po MPŘ byla vypuštěna omezující podmínka, podle níž členské obce musely mít dohromady nejméně 60 % obyvatel správního obvodu ORP k 1. lednu kalendářního roku, v němž byl podán návrh na zápis nabytí postavení společenství obcí do rejstříku společenství obcí.*
  - Obec může být členem pouze jednoho společenství obcí.
  - Ve správním obvodu ORP může vzniknout jen **jedno společenství** obcí; nachází-li se ve správním obvodu ORP více než **40 obcí**, mohou v něm vzniknout **dvě** společenství obcí a *v případě více než 60 obcí mohou vzniknout tři společenství (doplněno po MPŘ)*

Společenství obcí III.

„Létající úředník“

- Zaměstnanec společenství obcí
(musí splnit podmínky úředníka územního samosprávného celku)
- Členská obec může v souladu se stanovami společenství a interními normami (či na základě dohody se společenstvím) **využít tohoto zaměstnance k výkonu svých správních činností** (typicky k plnění úkolů přenesené působnosti, avšak pouze v rozsahu obce I. typu).
- Tyto správní činnosti jsou **vykonávány jménem obce** (nikoli jménem společenství), proto za tento výkon navenek odpovídá obec
- Úkoly ukládá tajemník obecního úřadu (případně starosta)

Změny odměňování I.

- **Automatická valorizace**
  - **Opouští se stávající systém určování odměn v nařízení vlády (=výše odměny závislé na rozhodnutí vlády)**
  - Nově budou odměny vypočítávány dle **stanoveného vzorce**, vycházejícího z průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství a podle velikostní kategorie obcí
- **Dovolená**
  - Nově bude i uvolněnému členu zastupitelstva, který má zaměstnavatele, automaticky uhrazena poměrná část nevyčerpané dovolené za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce (dle stávající úpravy musí člen zastupitelstva o proplacení žádat)

Změny odměňování II.

- **Mimořádné odměny**

- Zvýšení limitu z dvojnásobku až na **trojnásobek** nejvyšší měsíční odměny v témže roce
- **Nově nebude muset být projednáváno** jako samostatný bod jednání zastupitelstva (zveřejněný v informaci o jednání), ani nebude nutné odůvodnit v usnesení o přiznání odměny

- **Souběh odměny uvolněné funkce s funkcí poslance, senátora nebo člena vlády**

- Bylo navrhováno zvýšení z 0,4 na 0,6násobek tak, aby se limit „srovnal“ s maximální výší odměny neuvolněného starosty, pro nesouhlas v MPŘ byla změna vypuštěna
- **Po MPŘ byl návrh změny vypuštěn**

Distanční účast na jednání obecních orgánů I.

1. Musí ji *předem* **umožňovat** **jednací řád** zastupitelstva/rady obce
2. Jednací řád musí stanovit též **podrobnosti pro distanční účast**
  - Důvod: Každá obec si musí sama zvážit, zda si distanční účast „může dovolit“ (zejména s ohledem na technické možnosti)
  - Stanovení technických i jiných podmínek (případy, kdy se distanční účast sama „aktivuje“ - typicky situace jako nouzový stav apod., kdo o užití distanční účasti rozhoduje za běžných okolností atd.)
3. **Záměrně není omezena jen na určité situace typu krizové stavy.** (Záleží na dané obci a jejích individuálních potřebách.)

Distanční účast na jednání obecních orgánů II.

(pokračování)

4. **O distanční účasti na konkrétním zasedání musí být rozhodnuto předem** (není možné ji připustit či zakázat až při samotném jednání zastupitelstva); z důvodu ochrany zastupitelů před ad hoc (účelovými) změnami
5. **Výslovně se stanoví, že člen zastupitelstva má vždy právo účastnit se zasedání zastupitelstva osobně**
  - Pokud by takové právo neměl, znamenalo by to pro obec povinnost zajistit technické podmínky (zejména příslušnou elektroniku atd.) všem zastupitelům individuálně
6. **Distanční účast na druhou stranu není nároková** (pokud ji nárokovou neučiní jednací řád)

Posílení rozhodovací pravomoci starosty pro řešení "mimořádných situací"

- **Vymezuje se tzv. mimořádná situace**, spočívající v ohrožení života nebo zdraví osob, bezpečnosti, majetku nebo životního prostředí
- **Změny:**
  - Za okolností tzv. „mimořádné situace“ (pokud nastala, bezprostředně hrozí nebo je nutné bezprostředně odvracet její následky) může **starosta vykonávat pravomoci, které jinak náležejí do tzv. zbytkové působnosti rady obce** (§ 102 odst. 3)
  - Bude možné **zrychleně svolat zasedání zastupitelstva** (zveřejnění informace po dobu pouze dvou dnů)
- **Poznámka:**
  - V rámci MPŘ je diskutována úprava – vztažení těchto opatření na krizové situace podle krizové legislativy (bude předmětem diskuse)

Zvýšení limitů pro vyhrazené rozhodování zastupitelstva obce

- Stávající hranice pro povinné rozhodování zastupitelstva o určitých právních jednáních je nyní 20 000 Kč (§ 85)
- Tato hranice již dnes neodpovídá cenovým (hodnotovým) poměrům z doby přijetí zákona o obcích (mimo jiné souvislost s aktuální vysokou mírou inflace)
- Navrženo navýšení 3,75násobkem (75 000 Kč)
- V rámci MPŘ dojednáno navýšení 4násobkem (100 000 Kč)

Úprava správy obce v době "volebního mezidobí"

- **Upravuje se správa obce v době tzv. volebního mezidobí** (ode dne voleb do ustavení nových obecních orgánů)
- **Dosud:** Úkoly plnil dosavadní starosta (místostarosta) do zvolení nového a současně dosavadní rada do zvolení nové rady (všech členů). **Problém se situací, kdy již byl zvolen nový starosta, ale dosud v obci fungovala dosavadní rada obce (nedošlo ke zvolení všech nových členů)**
- **Nově:** Veškeré nové obecní orgány (nový starosta a rada) se ujímají výkonu funkcí současně, zvolením posledního z těchto orgánů (do té doby vede obec dosavadní starosta i rada). Tím bude **vyloučena nepraktická koexistence nového starosty a dosavadní rady**
- *Poznámka:* Za zvolení nové rady postačí zvolení nadpoloviční většiny všech členů, bude-li alespoň jeden z nich starosta či alespoň místostarosta...

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkujeme za pozornost...